

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Ziar de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” nr. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tt. 1513
Abonamentul anual lei ... Autorități și Societății lei
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 32

Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 6 Mai 1944

Anul 107

Ionică al Petrei

de V. Branisce

L-am întâlnit adeseori în aceste zile de răstribite. În vagoane deschise, pe platforme, unde călătoreau de zile multe familii ridicate dela vetrele strămoșești, l-am văzut desprinzându-se din puzderia de copii, cu ochi iscoditori de veveriță, cu căciula înfundată în cap, cu degetele învinețite de frig.

Urgia războiului a ridicat pe răzeșii Moldovei și i-a vânturat în lume. Ei și-au lăsat prisăcile însoarite, ograda cu unelte, au părăsit prichiciul vetrei cel humuit și au plecat în lume. Au strâns avutul într'o legăturică, luând calea pribegiei

Războiul nu s'a mângînit să presară numai cruci de-a-latul vadrurilor până în stepele răsăritului, să prefacă în ruine orașe înfloritoare, să transforme în câteva clipe așezările noastre în grămăzi de moloz și țandări, el a lovit în primul rând neamul nostru în avutul său cel mai de preț, în ființa sa etnică.

Așezările se pot reface, pe morminte va încolți nouă vieată, dar numai anevoie se vor împlini golurile rămase în sufletele celor ce astăzi au trăit aceste ceasuri de apocalips.

Ieri, copiii Transilvaniei, azi copiii Moldovei gustă fructul amar al înstrăinării. Li vedem cum trec în căruțe și trenuri spre ținte necunoscute, având un singur tovarăș, foamea și o singură alinare: odihna cea mare și veșnică. Mulți, prea mulți se înfruptă din ea înainte de vreme.

Iar noi asistăm neputincioși la acest exod al unei populații adânc înfipte în gila țării și consimțim ca mâne să vină statisticieni străini și să revendice pământul nostru, pentru că nu are stăpân.

De aceea, cea mai tristă, și tragică în același timp, imagine a războiului rămân convoaiele de țărani plecați în pribegie. Plecarea lor rupe un fir ce-și pierde obârșia în caierul vremii.

Ionică al Petrei, sburdalnicul copil crescut pe malurile Ozanei nu este un produs al întâmplării. În el s'au acumulat virtualități latente, transmise cu sfințenie din genunche în genunche de om.

Copiii Moldovei, cu părul bălaiu și ochi albaștri, scriu astăzi cel din urmă capitol al „Amintirilor” lui Ion Creangă.

Casa distrusă de bombardament

de

Ion Colan

Ne vin mereu ziarele înapoi, multe din Brașov, multe din alte orașe ale țării, cu însemnarea factorului poștal pusă cu creionul, stângaciu, pe un colț al gazetei: „Casa distrusă de bombardament” sau, mai simplu: „Mort în bombardament”.

Zi de zi, cu formula lor tragic-banală, ne revin foile la redacție, identificând după adresele foștilor noștri abonați străzile și cartierele lovite în numele sinistrului bine subț semnul căruia omenirea de mâne dorește pacificarea popoarelor.

„Casa distrusă de bombardament” însemnează, în cazul cel mai fericit, o familie ajunsă la sapă de lemn; o familie, dar de cele mai multe ori câte trei-patru, drămăluite și ele astfel încât sărăcia materială să aibă și un corespondent sufletesc, măcar unul din cei dragi lipsă la apelul de seară.

Frontul, în Sud, e undeva pe la Nettuno; în Moldova e dincolo de linia Iașului și suie așa, spre Nord, până în țărișoara martiră Finlanda.

Totuși, la Brașov, la Bucu-

rești, la Ploești, la Turnu-Severin, casele se dărâmă ca iluzoriile castele din Spania, cuprinzând sub molozul, bârnele, căpriorii și tăblăria lor o lume ce moare ca într'un cataclism împotriva căruia n'ai cum să lupți. Un asasinat științific, cu nimic inferior în efecte ciumei sau holerei, înafara oricăror legi de războiu sau de omenie.

*

Se urmărește, adică, victoria. Nu vrem să spunem că alți beligeranți fac altfel, ci numai că o victorie cu asemenea mijloace obținută — de partea oricui ar fi, — are în ea toate elementele care să ne dea dreptul a o stigmatiza, numind-o criminală.

Da, o victorie criminală de sângele căreia nimeni și nimic nu te mai poate spăla în vecii vecilor, rămânând ea în istorie și n tradiție sinonimă cu prăpădul năvălirilor barbare.

Iar când aceleași popoare care practică cu atâta entuziasm sportiv omuciderea celor de dincoace de frontul propriu zis, ca și distrugerea instituțiilor de bază ale prea învățatului nostru secol, ne vor vorbi, cu trecerea anilor, despre

civilizație și cultură, despre omenia românească și umanitarismul internațional, atunci ochii noștri, contabilizând statisticele a tot ce cuminența veacului al XX-lea a distrus, vor răspunde fără graiu, cu tot scepticismul întristărilor din noi:

Nu! Nu mai avem nevoie de o civilizație întemeiată pe registre comerciale, fiindcă ea ne va duce spre alt războiu, acesta spre altă victorie, iar prețul victoriei îl știm, după cum cunoaștem și noțiunile excedent, deficit, activ, pasiv, profit și pierdere, precum și toate speculațiunile reci ale gheșefatarului de meserie a căruia vieată e lipsită de conținut sufletesc.

*

Nenorociții cu „casa distrusă de bombardament” sunt prea mulți, ca să nu protestăm în numele lor, fie că sunt din țara noastră, fie din alte țări.

Căci este firesc să ne doară crâncen inima pentru ai noștri, ca Români, dar tot așa de natural este să și se așeze sgura tristețelor pe suflet, ori de câte ori bombele cad în mijlocul unor așezări pașnice, care nu sunt front.

Și să ne judece toate veacurile care vor urma, dacă felul nostru de a gândi, în clipa aceasta când privim cerul de unde așteptăm și moartea, și îndurarea, e numai sentimentalism fără valoare, sau reprezintă un colectiv protest al celor ce altceva așteptau dela civilizația și cultura secolului al XX-lea.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

O nouă capodoperă de C. Porumbescu

de Leca Morariu
Directorul Muzeului Porumbescu

Tabăra Română, cantată pentru cor bărbătesc, textul din „Dumbrava Roșie” a lui V. Alecsandri, Cernăuți, 1944 — 20 pagini format 4°, preț 300 lei — apărută în atât de crâncen-încercatul Cernăuți la 18 Martie 1944 — deci chiar în pragul sinistrului prăpăd. Și cităm acum din adagiul redacțional al acestei superbe poeme muzicale:

„Și totuși, în pofida întregii vitregii a vremuirii noastre, iată-l gata produs și acest eveniment muzical. După Altarul Mănăstirii Putna (publi-

cat la 1913, de aceeași întrut vrednică Societate „Ciprian Porumbescu” dela Suceava, în fascicola a XI-a din această colecție), iată-o acum și a doua mare cantată a lui Ciprian Porumbescu, dăruită largii lumi românești.

Realizată în cele mai ingrate trepidații ale zilelor noastre (încât de anumite corecturi, respective retușări, nici nu s'a mai putut ținea seama), ci realizată (profund simbolic) chiar aici, în margine de țară — dar nu după manus-

crisul original (care se pare că-i pierdut), ci numai după două copii (ale d-lor Victor Morariu, 1899 și Ioan Vîcoveanu, 1905) — ediția aceasta are totuși (și mai presus de toate) eroicul merit de a fi în viață. Aceasta și prin stăruința eminentului nostru director-tipograf Ieremie Opreșeanu, cel prea crunt încercat în 1940, când (pe totdeauna!) părăsia prăpădului, prima tipăritură a *Taberei Române*, ajunsă atunci până la a treia parte a ei!

Așa dar: Cu elanul d-lui Ștefan Pavelescu, l. t. președinte al Soc. „Ciprian Porumbescu”, și cu înnoitul devotament al lui Ieremie Opreșeanu, și în general, cu aceeași trainic-dăinuitoare dărzenie a culturalității arborosene, slăvim din nou mereu sporinda glorie a genialului nostru Ciprian Porumbescu”.

Cernăuți, 10 Martie 1944.

Observatorul Social-Economic

Anul XI (Seria II) Nr. 1. Ian.—Febr. 1944.

de Ion Gherghel

Revista „Observatorul Social-Economic”, fondată la 1931, la Cluj, de către d-l prof. G. Moroianu — și pornită la drum nou, în 1943, de către rectorul Academiei Comerciale Clujane din Brașov, d-l prof. Victor Jinga, a intrat cu acest număr în al doilea deceniu al existenței sale.

Acest serios organ al Institutului de Cercetări Economice și Sociale — (unde s'a lucrat în anul academic 1943/44 cu mult zel și pătrunzătoare pricepere, cu prilejul comunicărilor interesante și a discuțiilor vii, prin care se răscoleau și mai adânc problemele abordate) — își croește o albie tot mai lată, îmbrățișând și chestiuni care ies din sfera propriu zis socială și economică.

În acest număr articolul de fond îl alcătuiește cuvântarea rostită de către d-l rector V. Jinga cu prilejul inaugurării anului academic (1 Nov. 1944). Astfel, cine n'a putut să asiste la acea deschidere solemnă a cursurilor Academiei Comerciale poate să se lămurească prin lectură de nimoasele străduințe academice și să-și oțelească puterea de rezistență, scrutând, împreună cu autorul, comandamentele ceasului de față, expuse într'un chip atât de convingător.

Foarte interesantă și instructivă pentru marele cerc al celor neinițiați este schițarea influenței italiene în con-

tabilitate de către d-l prof. Iosif Gârbaea.

D-l prof. Olimpiu Boitoș își publică lecția de prezentare la catedra de limba română, iar d-l prof. R. Palmieri — (de care ne-am despărțit, nu de mult, într'un mod emoționant, d-sa fiind trimis să-și continue în altă țară misiunea culturală) — ne desenează adevăratul și completul portret al Italianului: muncitor și constructor, nu numai contemplativ și visător, în articolul intitulat „Bancherii Italiani în timpul Renașterii”.

Cu „Gândirea economică a lui Pareto” se ocupă d-l Leon Diclescu, iar d-l Augustin Tătaru, pătrunzând în operele istoricului N. Bălcescu, descifrează dintr'ansel arzătoarea problemă a țăranimii noastre.

O prezentare generală a unor interesante probleme de economie rurală transilvană face d-l prof. V. Jinga.

Toate aceste articole și conferințe sunt prezentate apoi în rezumat, în limba franceză.

Atragem atenția cititorilor asupra *Cronicei*, care e deosebit de viguroasă și dinamică, fiind redactată de d-l prof. G. Moroianu, d-nii confereațiari A. Tătaru și Ion V. Tarța, d-l asistent Ioan Tocitu ș. a.

O singură rezervă avem de făcut. Titlul dela pag. 118 „Activitatea culturală a profesorilor dela Academia Comercială din Brașov” nu este potrivit cu cuprinsul ce-l schițează d-l asistent I. V. Tocitu, care relatează acolo numai despre „câteva din conferințele ținute de o parte din membrii corpului didactic”, iar pe profesorii care au ținut să închine, în cadrul Extensiunii Academice, un „ciclu întreg de conferințe problemele social-economice și naționale privind Ardealul românesc”, îi camuflează — ca să întrebuițăm un termen la modă. — Departe de noi să-i atribuim reacredința cronicarului amintit. E o simplă scăpare din vedere. Darea titlurilor nu-i un lucru tocmai ușor și d-l secretar de redacție ar putea să-i vină în ajutor... în viitor.

Recenzii variate încheie acest număr al „Observatorului”.

Studii și documente privitoare la revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848—49

Vol. I. Academia Română, Tipografia „Cartea Românească” din Cluj-Sibiu 1944, p. 354.

Publicate de Silviu Dragomir

Volumul cuprinde: documentele din Arhiva Ministerului de Războiu din Viena, N-rii 1—150, documentele din Arhiva Ministerelor de Justiție și Interne din Viena, N-rii 151—164 și lista cronologică a lor.

În prefață autorul ne informează că inițiativa publicației de față se datorește „Academiei Române” care a înlesnit condițiile pentru realizarea acestui scop. Cartea este prima din colecția de studii și documente privitoare la mișcarea revoluționară a Românilor din Ardeal în anii 1848—49. Rostul publicației se desprindă din mărturisirea autorului: „...vrem să contribuim la o mai bună cunoaștere a epocii, restabilind faptele în lumina lor adevărată și precizând cu mai multă exactitate partea fiecăruia în frământarea plină de nădejdi, de sacrificii și, mai pe urmă, de decepții amare”.

Opera adună în ea actele comandamentului general al corpului de armată cezaro-regesc, care a luptat în Transilvania. Ele se păstrează în arhiva Ministerului de Războiu din Viena. Din stocul de documente s'au ales cele care privesc mișcarea românească. În „Introducere” autorul precizează ce cuprind actele din prima categorie, scopul pentru care au fost întocmite și importanța lor pentru istoriografia română.

Trecându-se la descrierea actelor copiate din arhiva Ministerului de Justiție a fostului imperiu austriac se menționează: „...au valoare fiind mărturia oficialității vremurilor”.

Lista cronologică cuprinde 158 documente.

Acțiunea politică întreprinsă de

generația dela 48 a Românilor ardeleni se lămurește și mai bine prin publicarea acestor documente ce oferă informații inedite asupra unor amănunte care întregesc înțelegerea de ansamblu a mișcării revoluționare, explică în oarecare măsură atitudinea Curții din Viena și înfățișează felul lăudabil cum au condus mișcarea românească fruntașii ei.

Publicarea documentelor, cu introducerea ce le explică, constituie un real serviciu făcut istoriei neamului nostru.

Henrieta Cocea

Predici în pustiu Siguranțe și nedumeriri

Am cutreierat toate cartierele sinistrate ale Brașovului. Dacă nu aveți timp să vedeți totul dela Vest la Est, așa cum a venit atacul, începând cu „Coroana”, Vila Kertsch și Tribunal, continuând cu Str. Cuza Voia, Gara, Str. Sânt-Petru și arterele ei și terminând cu Str. Zizinului și Calea Bucureștilor, faceți-vă timp să vedeți străduța Dealul Melcilor, ce leagă Colea Dorobanților de Canalul T. mișului. Chiar în fund, bine adăpostită de pădure, e casa numită Restaurantul Morscher, pe care o cumpărase un negustor român iubitor de liniște, Belindescu, distrus și el odată cu casa sa. Dar întreaga stradă cu cât e mai aproape de pădure, cu atât e mai grozavă distrugerea în așa fel că nici fantazia celebrului Jules Verne, care ne-a încântat copilăria, nu ar putea-o descrie.

În groaza alarmei, venită mult prea târziu la Brașov, după ce apăruseră deja avioanele americane deasupra orașului, un bun prieten al meu — directorul Garajului Ford — ca să scape din zona ploii de bombe, a fugit, cum era și firesc, tocmai spre pădure, spre cartierul descris. Se pomenește însă deodată culcat la pământ și acoperit de dărâmaturi, fără lumină, fără aer. Cu puterea omului ce se innăbușe, fără să-și piardă cumpătul, cu un laț prins în mână a împins molozul de deasupra lui până ce a văzut o rază de lumină și apoi, după o muncă de un ceas, i-a reușit să se scoată de sub dărâmaturi, încât și-a eliberat ochii și nasul. Pe urmă un trecător i-a dat ajutor și azi e sănătos, doar bocancii cu care se pregătise de excursie, au fost zdrobiți cu totul sub presiunea dărâmaturilor.

Am văzut atâtea cadavre scoțându-se din adăposturi, dar și o bătrână Doamnă, surprinsă la gară de bombardament, care s'a culcat doar peste geamantanul ei și nici măcar o schijă n'a atins-o.

În mijlocul atâtor nedumeriri, există vreo siguranță contra pericolului bombardamentului?

Există o siguranță relativă de parte de centru, departe de căi de comunicație și de fabrici. Cu toată distrugerea caselor așa de aproape de pădure, există o explicație: prea marea apropiere de fabrica Scherg și Ciment. Când acuma 2 ani publicam, că am o casă de închiriat pe strada Podul lui Grid, într'o grădină mare, cu 3000 lei lunar, la loc ferit de bombe, a stat câteva luni de zile goală sub pretext că ar fi prea departe, deși e exact numai la 5 minute de Piața Prundului.

Eu am și acuma credința, că Scheiul nu va fi bombardat, fiind mult prea departe de orice obiectiv de războiu, după cum nu vor avea de suferit nici satele, nici orașele care nu au nici importante căi de comunicație, nici fabrici. În tot cazul, dacă alarma vine de vreme, oriunde ai fi în oraș e timp să ajungi la un loc ferit, așa că ar fi timpul să înceteze această neliniște, care pe atâția nu-i mai lasă nici să doarmă, nici să mănânce.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Tot pădurea...

Tot ea ținde brațe primitoare, cum a țins întotdeauna, neamului nostru în vremuri de răstărite. Crengi obia înmugurite alcătuiesc astăzi adăposturi pe costie și'n miezuințele munților pentru năpăstuiții ce-au scăpat doar cu sufletul în oase din cere ce cgonisese și într'o viață de om. Tot pădurea, tot ea, căci oamenii și-au zăvorât porțile în fața fratelui pribeag îmbrăcat simplu, cu veșmântul prăfuit și cu mica lui legătură colorată ale cărei noduri țineau strâns tot ce bruma îi mai rămăsese.

Le-a deschis în schimb largi străinului bulac care intră însoțit de mobilă grea și cu geamantanele pline.

Mă uit la țărânul moldovean cum poposește din loc în loc și până căluțul lui oboșiți odihnesc și se înfruptă din mâna de paie, familia pribeagă coboară de sub coviltir, își desmorțește oasele plimbându-se încoace și încolo, întrebând de-un adăpost cât de sumar pentru ei și bletele vite. Un acoperiș pentru ploaie măcar. Nu se găsește! Și căruța cu coviltir pleacă mai departe, ori se întoarce iar pe același drum.

Privesc convoiul care trece pe sub geamurile mele, neîncetat, de-o săptămână și mai bine. Vehicule încărcate până sus cu lăzi și geamantane, cu mobilă licioasă gonesc nebune pe artera principală. Alături de ele cărucioare cu așternut, camioane trase de cal, cu câteva scule sărace, oamenii cu legături în mâni, pachete cu mâncare, copii, animale de casă etc. Convoiu peștri fugărit de fantoma morții care se îndreaptă spre o singură țintă, o mică nădejde: pădurea, adăpostul ei salvator.

La anumite ore mai ales, ore care s'au dovedit până acum fatale, pelerinajul pe străzi e de nedescris. Mașinile gonesc din răspuțeri. Oamenii zoresc pașii, privind îngrijorați spre cer. Stând la fereastră și urmărind forfota aceasta mi-am dat seama cât de mare e prețul vieții omenești. Și cu acest preț mare se joacă astăzi unii semeni ai noștri pe care în amplarea și forța i-a ridicat, pe-un timp oarecare, cu mii de metri deasupra capetelor noastre. Se joacă, zic, fac poate pariuri, încercându-și d-x-eritatea și răd cu satisfacție când mitraliera sau bomba ucigase a nimerit în plin, culcând la pământ copii și părinți, ființe nevinovate ce nu le-au greșit cu nimic.

Cârmacii acelor cetăți sburătoare care în zile de primăvară, în zile de praznic, au semănat jaie în țările pe unde au trecut, uită, de sigur, că tot sușul are și coboriș. De multe ori un coboriș precipitat și dureros.

Ecat. Pitiș

BRĂSOVUL DE ALTĂDATĂ

Din trecutul medical al Brașovului

Starea de curățenie a orașului

de Dr. Emil I. Bologa

XII.

Acum trei sute de ani, ca și restul orașelor europene, Brașovul era departe de a fi un oraș curat. (Dr. Trauschensfels, Hausfreund, 1874, pag. 91) În anul 1571 orașul a fost măturat numai de 19 ori și mai ales piața. Cantitatea de murdărie adunată cu aceste ocazii a fost enormă. Orașul nu era pavat. Pavajul a început în anul 1737 la ordinul lui Samuel v. Heberthsheim și începe la 11 Iunie în piață. Piatra a fost adusă de locuitorii celor 7 sate. Numai piața este pavată cu pietre patrulate, restul străzilor cu pietre de râu rotunde. Același Heberthsheim angajează la 30 Septembrie 1737, 12 paznici de noapte, care strigau fiecare ceas al nopții.

Nici secolul următor nu aduce o îmbunătățire a curățeniei orașului. În anul 1805 nu erau prevăzuți în buget decât 6 măturători de stradă, și pentru aceștia numai 48 florini. În anul 1876 această prevedere bugetară se ridică la 4650 florini.

Apa din canalele orașului era foarte rău mirositoare. Până în anul 1874 locuitorii aruncau în ele toate gunoierile, inclusiv dejectele. În multe străzi geamurile locuințelor rămăneau permanente închise datorită acestor canale. În curând se interzice, chiar din acest motiv, aruncarea dejectelor în

canale. În 27 August 1874 se concesiunea curățirea gropilor cu dejecte pe timp de 10 ani, unui anume E. Müller. O altă măsură care nu întârzie este interzicerea de a se ține porci în centrul orașului (ceea ce făceau mai ales brutarii). În 1808 se ordonă ca fiecare locuitor să aibă în curte o ladă specială pentru ținerea gunoiului. A trecut însă multă vreme până când o căruță a venit să ridice acest gunoiu dela casele oamenilor. Urmă apoi instalarea unui pissoir în piața orașului.

O altă plagă a orașului o reprezentau câinii vagabonzi. În anul 1871 au fost omorâți pe străzile orașului nu mai puțin de 394 câni. Se plătea pentru omorirea lor (Carnifici pro occisis canibus 10 fl.). Acest obicei de a se omorî câinii pe stradă a durat până la începutul celei de a doua jumătăți a secolului a XIX-lea. Cadavrele acestor animale erau aruncate la marginea orașului, fără să fie îngropate. Începând cu anul 1840 câinii erau prinși cu lațul. Proprietarii de câni erau obligați să plătească un impozit, care se vărsa în folosul celor săraci.

Brașovul devine un oraș salubru odată cu desființarea canalelor, deci odată cu canalizarea orașului.

De atunci și până astăzi curățenia acestui oraș vechiu rivalizează cu oricare din orașele occidentului.

Plugul cu boi

S'a început și la noi înlocuirea vitelor de muncă prin mașini agricole. Toată lumea ar vrea să înlocuiască plugul cu tractorul. Dar mulți au ajuns acum la constatarea, că trebuie să lăsăm mai domol cu modernizarea. Să nu ne priptim cu motorizarea pe toată linia a uneltelor agricole. Pentru că s'au făcut probe și s'a dovedit, că ea nu se potrivește în toate țările. Și nici arătura și sămânțura făcută cu mașinile nu e bună la orice pământ. Tractorul sunt bune mai ales la moștile mari. La petecul de moșle al țărânului nostru se potrivește mai bine plugul cu cel doi boi al lui. În felul acesta se păstrează bună tradiția agricolă și deodată cu ea gospodăriile țărănești, își păstrează vitele de muncă d. la care au lapte, carne, piele și îngrășăminte naturale pentru pământ, tot atâtea foloase de care țărânul nu se poate lipsi.

Însăși natura pământului este dușmană motorizării pe întreaga linie a agriculturii și stărpirii animalelor de casă. Acolo unde motorul n'a ținut seamă de nevoile și de natura pământului, el n'a dat roadele așteptate.

Arăturile de primăvară și de toamnă nu s'au putut face la timp. La culesul porumbului și la treleratul grâului s'a constatat că o parte din grăunțe erau ne-coapte, iar altă parte erau răsc-coapte sau scutate.

Iată pentru ce pricepătorii în ale agriculturii la noi țin conferințe și spun să nu ne lepădăm fără rost de plugul cu boi.

Mihai

de N. Bălcescu

Când se vesti cuprinderea Moldovei, toată lumea rămase uimită de mirare. Acel căpitan care umblă și izbește cu iuțea trăznetului, acei minunați ostași care sufer în tăcere marșurile cele mai repezi, osteneala și foamea cumplită, trăind numai de entuziasm și de glorie, bătăndu-și joc de puterile naturii, ca și de ale oamenilor, acea bună rânduală, acea disciplină și jertfirea ce ei păstrează în acea campanie, toate strălucirile triumfuri care încunună strădaniile lor, fură glorificate și trâmbițate în toate părțile. Veacul nu arătase încă,

în Europa, o asemenea armie, nici un asemenea general. În toate părțile se zicea că Mihai a cuprins Ardealul în unsprezece zile și Moldova numai în opt. Toți dușmanii săi se îngroziră. Ei se incredințară, că singuri nu pot face nimic împotriva-i, ci numai unindu-se.

Mihai ajunsese acuma în culmea gloriei și a măririi ce el visase. Abia cinci ani trecuse de când el trăsesese sabia spre a apăra țara sa de tirania turcescă și, printr'o mulțime de eroice triumfuri, respinsese poporul turcesc departe de dânsul

Europa și țărani ei

de Bădicu Gheorghe

În scrisorile de pân'aci v'am vorbit despre plugarii satelor din România, Norvegia, Belgia, Elveția și Danemarca. Ați băgat de seamă că acești țărani, deși din țări deosebite, se aseamănă mult unii cu alții. De ce? Pentru că sunt toți din Europa. Sunt copiii aceluiasi pământ, aceluiasi trecut. Plugarul european este cam același dela un capăt la altul al bătrânului continent. El trăiește strâns legat de gospodăria sa, de pământul său primit moștenire dela înaintași, pe care vrea să-l lase neștirbit, — dacă nu chiar mărit, — pentru copiii săi.

Un învățat francez a spus, că „fiecare împărăție din Europa este un țărân”. Asta înseamnă, că statul european pleacă dela țărân și se întemeiază pe săteni. Chiar și cultura europeană își are izvorul ei la sat. Ea pleacă dela vatra de lumină a satului, dela spiritul și tradițiile lui, care, la rândul lor, s'au născut, în cursul veacurilor, din strânsa con-

viețuire între om și pământ. Averea europeanului este pământul. Întreaga noastră istorie politică este o luptă necurmată pentru hotare și pentru pământ. La aceasta se adaugă apoi luptele pentru averea sufletului: *limba și credința*.

Istoria aceasta i-a format tiparul, cu toate trăsăturile caracteristice țărânului european.

El este conservativ și tradiționalist. Cultura lui sufletească, ca și îndeletnicirile lui, se manifestă în obiceiuri, în credințe, povești, cântece și dansuri, în întreg felul său de a gândi, de a simți, de a munci.

Din proverbele indiene

Când Dumnezeu te are drag
Și te ia 'n pânza mîlei sfinte,
Ca arme de-a lupta 'nalte
Nu-ți dă nici pietre, nici clo-

mag —
Când Dumnezeu te are drag
Îți dă pricepere și minte.

Trad. de Gh. Coșbuc

și de întreaga Europă creștină. Nu numai atât! El voise a-și crea o patrie mare pe cât ține pământul românesc și, norocul ajutându-l, în câteva luni, și Ardealul și Moldova și o parte din Banat sunt unite cu Țara Românească. Rămăsese numai Timișoara cu ținutul ce se afla sub Turci și Oradia Mare cu părțile orientale ale Ungariei, pe care el le cerea dela împăratul, cu drept că ele fac parte din Ardeal, precum fusese și sub Sigismund Batori. Aceste mici ținuturi dobândite, unitatea națională ar fi fost completă. Independența absolută ar fi urmat fără îndoială.

Mihai realizase acum visarea iubită a voievozilor celor mari ai Românilor. Acum Românul

Scrisori către săteni

Această cultură sufletească de veche obârșie i-a sădit-o biserica și școala satului. Ea se adapă din același izvor: *creștinismul*. Țărânul european cu greu se desparte de satul său, de moșia sa, și de biserica sa. Când e silit s'o facă, parecă i-se rupe inima.

Deși conservativ din naștere țărânul din Europa caută să țină pas și cu progresul tehnic.

Ființa sa nu este potrivnică mașinismului. El cumpără pentru gospodăria sa și unele din mașinile și invențiile noi, care i se par potrivite și de folos. El știe să combine într'un chip fericit vechea lui mentalitate țărănească cu noile descoperiri în domeniul agriculturii. Dar ține în toate o anumită cumpănă, o măsură dictată de bunul său simț, de echilibrul său sufletesc. Tată, cetățean și ostaș credincios țării și neamului său, țărânul dela noi, din Europa, este omul de nădejde pe care s'a rezimat patria și istoria ei în toate ceasurile grele.

Vrednicia unui primar

După cum într'o gospodărie înfățișarea acesteia este icoana priceperii și a muncii unui gospodar, tot așa și felul cum se prezintă o comună, este icoana fidelă a priceperii locuitorilor ei și a sârguinței primarului.

Iată cazul comunei Moeciul de sus din plasa Branului, care în vara anului 1941 suferise o mare revărsare de ape. Școala primară, o construcție nouă avea un perete în parte dărâmat și întreaga clădire amenința să se dărâme într'o bună zi. Drumurile nu mai erau practicabile. Matca apei Moeciul era stricată iar gospodăriile sătenilor de lângă vale erau și ele atinse.

Primarul Nicolae Tișcă, gospodar de frunte al satului, n'a rămas cu mâinile în sân cum rămân destui primari de sat. Cerând sfaturi mai ales inv. Gh. Vasilescu, la fel de vrednic în misiunea ce o are, a bătut la toate ușile autorităților și a spus tuturor starea în care se află școala satului său și drumurile.

Astăzi drumurile sunt reparate, locuitorii sunt neîncetați sfătuiți să lucreze spre repararea stricăciunilor, iar de curând, vrednicul primar a obținut aprobarea unui important ajutor dela serviciul apelor pentru a construi un puternic dig de beton armat care să apere școala și locul său pe o întindere de 500 m. Odată terminate lucrările de reparare ale școlii s'a și început lucrarea acestui dig mare. Zilnic primarul Nicolae Tișcă e în mijlocul sătenilor care lucrează de zor dând exemplu bun și sfaturi prețioase. Când însemnăm aceste rânduri, digul, care e cea mai frumoasă și mai importantă lucrare din comună, este pe terminate.

Iată cum se activează pentru binele comunei tale. Umblă unde trebuie, obosește-te, rupe din odihna ta, sfătuește și vei reuși.

Dând ca exemplu pentru munca sa pe acest primar vrednic, trebuie să mai însemnez și cuvântul de mulțumire pe această cale adresat Serviciului apelor.

Sassu Ducșoara

nune încă zidirea sa d'abia ridicată și iată glasul cobitor al clopotului răstribitei începe a suna cu țările și din toate părțile înverșunați aleargă dușmanii mil de mil și toți întruna spre a-l dărâma. Vai, cum nu ne-am putut opri aici, în culmea triumfului nației române, oprind împreună cu noi și timpul și istoria?

Pentru ce după draga povestire a atâtor norocite și mari izbânzi, să fim osândiți a descrie și cruntele noastre nenorociri?

s'a înfrățit cu Românul și toți au una și aceeași patrie, una și aceeași cărmuire națională, astfel precum ei n'au fost din vremurile uitate ale vechimii. Statul acesta nou are hotare naturale de minune; el e destul de puternic; pământul său destul de binecuvântat de cer; locuitorii săi numeroși și în mare parte omogeni; el poate trăi, poate sta de sineși și a se apăra împotriva năvălirilor străine. Mihai avea destulă înțelegere spre a constitui acest stat, ale cărui hotare le trăsesese cu sabia sa.

Dar spre a așeza bine temelile și a întări cimentul acestei zidiri prea grabnic înălțată, îi trebuie vreme, și vremea îi fu de lipsă. El n'apucase să încu-

PAGINA MUNCITORULUI

muncă și lumină

Ceva despre muncă!

De pe acum fiecare individ poate constata, privind distrugerile și dărâmrile din jurul său, că structura lumii viitoare va avea ca punct de plecare factorul muncă. Această izbândă a unei idei, conturează silueta muncitorului de mâne, condiționând-o de o serie de elemente de ordin etic și social.

Statul constructiv, statul etnic, pentru care se varsă sângele pe câmpurile de bătăie, capătă așa dar înfățișarea unui uriaș șantier unde mil de brațe produc, într'un suprem imn de incantație al muncii. Să nu fim înțeleși greșit. E vorba de o muncă generală și colectivă, de o sforțare a tuturor energiilor din vasul rezervorului național: spirituale, manuale, biologice, economice.

Muncă totală și cuprinzătoare, unde importanța se va cere distribuită în mod egal, niciun domeniu nepermițând neglijarea sau exagerarea în dauna celorlalte.

Tăranul pe ogor și în economia sătească, muncitorul în uzine, intelectualul creator în lumea culturii etnice, sunt, fieștăcare, celule de a căror activitate va depinde bunul mers al vieții sociale.

Diviziunea muncii în diferitele compartimente se va impune cu necesitate de neînlăturat. Raportul dintre patron și muncitor va fi stabilit și garantat prin legiferări de către stat, singurul în drept să o facă. Intervenționism, în măsura în care filifa statului cuprinde toate celelalte activități a căror manifestare nu se poate produce decât în stat și pentru stat; și liberă creație, atâta timp cât aceste activități se află pe drumul intereselor obștești.

În locul programelor guvernamentale, munca va apărea ca unicul izvor de înalțare și existență a grupului social.

Muncitorii trebuie să aibă con-

Invingătorul

de T. M. Welther

În ograda pustiită de bombe, a unui muncitor, între două gropi uriașe, câteva mănunchiuri de flori au rămas neatrinse, fremătătoare și vii, ca o mărturie a puterilor de dincolo de om, unde nu pătrund miasele veacului acestuia și unde se urzesc, în tainică lumină, fuioarele albe ale primăverilor de mâne.

În nepătrunsele adâncuri ale vieții, în genunea palmelor lui Dumnezeu, zidirea vremilor crește necontentit, deasupra nimicitoarelor încrâncenări ale oamenilor.

Aplecați-vă la colțul ierbii, prieteni năpăstuiți, apropiați-vă inima pustiită de freamătul minunat care desghioacă mugurii copacilor, ascultați svonul adânc al țarinei și împliniți-vă tristețile cu limpezimea tărâmurilor lui Dumnezeu.

Pustiirea pornită de om se sfârșește la țarcul propriilor lui sălașe. Dincolo de acestea, în așezările de temei ale vieții, bubuiturile torpilelor aruncate din înalțuri, vâltorile focului și trâmbele negre de fum, nu ajung să tulbure, nici cu o undă măcar, efluviile veșnic creatoare ale lumilor de sus.

Printre incendii și ruine, străbătând negurile urii și ale desmățului, inima vieții pulsează într'u aceleași puteri creatoare, acoperind

urletul și însângerările războiului de-acum.

Chipul zilei de mâne așteaptă dincolo de voința celor care luptă astăzi. Noi cunoaștem înscrisul fiecărui stindard care flutură deasupra câmpurilor de bătăie și noi înșine ni l-am trimis acolo pe al nostru. În iureșul care a deslănțuit ura neamurilor, stindardul nostru a pornit fără dornicie de stăpânitor, înfiorat numai de nădejdea dreaptă a hotarelor străvechi. Un singur cuvânt am scris în faldurile lui: *credință*.

Noi știm că oamenii sunt puternici în nimicire, mai puternici decât însuși diavolul. Și mai știm că cel care nimicește nu poate fi același cu cel care vindecă și reclădește.

De aceea, deasupra vifornițelor de astăzi, din înverșunarea atâtor potrivnicii, noi ne ridicăm inimile spre înalțuri și căutăm în mu-

Muncitori sunt toți cei care prin muncă cinstită câștigă existența lor și a familiei lor.

Muncitor este acela care muncește pământul (agricol), acela care muncește în atelier, fabrici, mine, (industrial) și acela care muncește cu condeiul (intelectual).

gurii și în seninul primăverii acesteia pe ziditorul adevărului de mâne.

Veacul acesta nimicitor nu va putea el însuși să pornească zidirea celor ce a nimicit. Și la sfârșitul prăpădului de-acum, nicio frunte omenească nu va purta laurii victoriei.

În nepătrunsele adâncuri ale vieții, în genunea palmelor lui Dumnezeu, zidirea vremilor crește necontentit.

Intru Cel care îmbracă în flori pridvorul primăverii, întru Cel care saltă colțul seminții, întru Cel care poartă soarele și norii și nu istovește în veac, întru Cel care va vindeca și va reclădi vieța pământului acestuia, întru Cel care așteaptă la capătul durerilor noastre, noi ne-am adunat toată puterea din sânge și din duh și nădăjduim mai tare decât nădăjduiește vrăjmașul cel implătoșat cu ură și cu îngâmfare.

A oamenilor este lupta și prăpădul, iar izbânda și vindecările sunt ale lui Dumnezeu.

De aceea, pe stindardul nostru noi n'am scris cuvintele unui crez pământesc. Căci izbânda nu e a pământului acestuia, iar chipul zilei de mâne va fi altul decât cel în spre care jinduiesc purtătorii stindardelor de-acum.

știința împede de pe acum, că obolul ce-l datorează lumii de mâne va trebui să fie întreit față de cel de astăzi.

E de altfel o sarcină îndreptățită sub zodia începutului a-

cestula, care arborează ca blazon de nobleță, simpla și grăitoare credință a muncii.

De sub ruinele unei epoci, omorită și distrusă de lene, ignoranță și aur, încep să se arate

zorii constructivității. E rândul istoriei să vie și să glăsuască, și această istorie trebuie să ne găsească demni, pe drumul de renaștere definitivă a neamului.

Lucian Valea

Educația muncitorului

Iată o problemă pe care vremurile acestea războinice, în loc să o îndepărteze, au impus-o în atenția conducătorilor, ca fiind de maximă importanță.

Intr'adevăr, alături de pregătirea profesională, i se cere muncitorului să se realizeze și pe plan cultural, național și etic. Muncitorimea brașoveană, în decursul unui an, a dovedit prin secțiile sale ce-au activat în cadrele „Universității muncitorești”, că știe să răspundă acestei chemări.

Rezultatele se cunosc și continuarea programului început se impune din ce în ce mai mult.

Dacă aceste ceasuri n'o permit în forma în care s'a desfășurat anul trecut, muncitorii totuși trebuie să aibă în vedere că acolo unde se vor găsi, educația lor civică și națională e necesară.

A citi o carte în orele libere sau un ziar care conține și altceva decât știri de front sau informații beligerante, înseamnă a ține un contact permanent cu spiritul.

Fiindcă a te mărgini la meseria ce-o exerciți și a nu arunca priviri și la multele minuni ale lumii, înseamnă a te animaliza. Renunțarea la frumos și la știința dătătoare de lumină, coboară pe om și-l micșorează.

Iată o poruncă de care muncitorii e bine să țină seamă, cu toate greutatele vremilor. „Să nu uiti cartea și tot ceea ce ține de spirit”. E singura hrană ce ne-o cere sufletul. Să i-o dăm cu conștiința că ne servim astfel pe noi și țara din care facem parte.

Al. Doru

Lacrimi...

de I. M. V.

După ce a privit îndelung înspre mormanul de moloz, pe locul unde ani lungi și trudnici își câștigase pâinea și dreptul de a ridica fruntea deasupra hățiturilor vieții, după ce și-a istovit inima încercând să-și închipue că priveliștea dărâmturilor acestora nu este decât amintirea unui vis urit, lucrătorul strungar Dragomir Ion își prinse în palme fruntea rece și pustiită de gânduri și stătu o vreme așa, fără niciun dor și fără niciun îndemn.

Dincolo, în laturea cealaltă a fabricii, unde torpilele vrăj-

mașului nu avuseseră diavolescul noroc de a lovi în plin, sgomotele mașinilor se auzeau duduind, spornic și înveselitor, în senina încordare a muncii. Numai aci, de-asupra halei de strunguri, ura prăvălită de sus improscase tone întregi de fier ucigător.

Dragomir Ion numi, în gând, pe toți camarazii săi, a'e căror mașini scăpaseră de prăbușire, și se bucură în taină, ce un vrăjmaș al propriei lui tristeți, de bucuria și de norocul lor.

Nu departe de el, în spre marginea vraigței de molozuri și de

fier, acolo, sub greutatea blocurilor prăvălitate, strungul lui îl cheamă ca o vietate rănită, împungându-i mintea și învârtorându-i sângele.

Furișându-se printre echipele de desgropare, Dragomir Ion a zărit un maldăr de ruini care se boltise de-asupra unor grinzi de fier, și o chemare desnădăjduită îi inundă în suflet.

Se strecură fără să cugete asupra amenințărilor care îl împresurau de pretutindeni, își netezi drumul însângerându-și palmele și sfâșiindu-și îmbrăcămintea și își opri sullarea, cămă în clipa când degetele lui atinseră oțelurile reci, parcă moarte, ale strungului său.

Stricăciunea nu i se păru pierzătoare. O manivelă se

strâmbase puțin și culrăsa se îndoise pe alocuri.

Dar măruntaiele mașinii nu suferiseră nimic. Alături, pe pupitru, așteptau câteva unelte, prăfuite și însingurate, ca niște copii pierduți.

Dragomir Ion își plimbă palmele de-a-lungul barelor lucii și se înfioră la atingerea uleiurilor, de parcă ar fi întâlnit șipotul de sânge. Toată tristețea lui de muncitor surghiunit dela uneltele sale, toată dorința lui de refacere și de trudnicie făură-rească i se adună sub pleoape, înrouându-i și improspătându-i sufletul.

Lângă mașina lui dragă și tăcută ca un camarad rănit, strungarul Dragomir Ion plânse lacrimi de istovitoare nădejde.

Pentru truda care va începe și mai aprigă încă, pentru vieța care se învârtosează din prăbușiri și din durere, pentru semnul ziditor al zilelor ce vor veni, lacrimile strungarului Dragomir Ion au picurat, ca niște stropi de nădejde și de așteptare bună, peste ruinele și durerea vremilor acestora.

Citiți și răspândiți

Pagina Muncitorului

+ Preotul Ioan Broșu

A trecut la cele veșnice și distinsul și venerabilul preot Ioan Broșu din Dârstele Brașovului.

Vârsta înaintată de care a fost învrednicit nu ne mai putea da gândul de reînălțare, ci ne pregătea mereu pentru ziua tristă, în ziua zi de Paști, când moartea i-a curmat firul vieții.

Ca și soarele care după ce și-a asprăvit suiful spre bolta cerească coboară încetul cu încetul sub orizont, tot astfel și pr. I. Broșu, după ce și-a istovit toată puterea în luptele grele duse spre mai binele bisericii și credincioșilor de aici, a fost dornic de odihnă.

În cei 84 de ani i-a fost dat gustul și bucurii, dar și amărămintea acestei vieți.

Preoții de talia pr. Broșu puțin au cunoscut odihna. Pe lângă slujbă erau slujitori ai sfințelor altare, purtători ai culturii românești, mai mult decât alții să lucreze din greu alături de credincioși. Zorii zilei îi găseau pe brazdă. Cu sudoarea pe frunte se întorceau dela muncă la altar, unde slujba cucerea și înălțarea bincredincioasă, pentru că rugăciunile băteau cu toată sinceritatea și simțirea la porțile cerului. Amarul vieții strângea și pe păstor ca și pe turmă aproape de Dumnezeu.

Pr. I. Broșu a făcut parte din această pleiadă vrednică.

Peste o jumătate de veac a slujit sfântul altar cu toată vrednicia, așa cum singur mărturisește în cartea: „Amintiri din viața preoțească“. Pentru râvna depusă, păstorul cel bun din evanghelie, plecat în viața de dincolo încredințat că și-a împlinit cu prisosință datoria.

Distins de forurile bisericești pentru toată strădania sa, pentru credincioșitatea și vrednicia ce-l însoțeau, se cuvine acum, când nu mai este între cei vii, să-i păstrăm amintirea în veci binecuvântată.

N. Bârsan

Primăria comunei Vlădeni
Județul Brașov

Nr. 806 din 29 Aprilie 1944.

Publicațiune

Primăria comunei Vlădeni, județul Brașov, vinde prin licitație publică circa 150 m. c. lemne de lucru esență fag și carpen, lemn rezultat din exploatarea parcului de pădure „Dealul Negru“.

Licitatia se va ține în conformitate cu disp. art. 88—110 din l. c. p. cu toate modificările, în ziua de 20 Mai 1944, în localul primăriei comunale.

În caz că prima licitație va eșua, se va ține o nouă licitație în ziua de 27 Mai 1944 la aceeași oră și loc.

Caietul de sarcini și condițiunile de vânzare se pot vedea la Primăria comunei Vlădeni în orele de serviciu.

Vlădeni, la 29 Aprilie 1944.

Primar, Notar.

Bucur Negrea N. Moldovan

Tipografia „Astra“ Brașov

caută

ucenici români

Eroii noștri

Moeciul de Jos

Bangălă Gheorghe

soldat

Serviciul militar și l-a făcut cu contig. 1930 la Regt. 2 V-tori de Munte.

In sat își câștiga traiul ca muncitor și ca drumar.

Era un om. deschis și mai mult vesel.

Curajul său l-a făcut ca în luptele din Crimeea la care a luat parte cu cinste, să se avânte unde era mai periculos.

Astfel, făcând parte dintr-o formațiune de curățire, în luptele dela Arpat (Crimeea), expunându-se cu prea mare îndrăzneală, este rănit mortal și cade, dându-și peste puțin sufletul, fiind regretat de toți cei rămași în urmă (1941).

C. E. C.

Casa Națională de Economii și Cecuri Poștale

a deschis la

1 Mai 1944

Sucursala C. E. C. Sibiu

pentru toate operațiunile de economii și cecuri.

Sucursala va ține conturile libretelor de economii și conturile de cecuri ale titularilor din județele: Sibiu, Făgăraș, Târnava Mare, Brașov, Târnava Mică, Alba și Turda, precum și conturile titularilor de librete din județele cedate: Năsăud, Cluj, Someș, Ciuc, Odorhei, Trei-Scaune, Maramureș, Mureș, Sălaj și Satu Mare.

Titularii de conturi din raza acestei sucursale vor trimite, începând dela 1 Mai 1944, toată corespondența către C. E. C. (inclusiv cecurile emise) la C. E. C.-Sibiu.

Până la completa amenajare a ghișeelor, publicul din Sibiu va fi servit de oficiile poștale din localitate.

Primăria comunei Satulung, jud. Brașov

Nr. 1150/1944

Publicație de licitație

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 26 Mai 1944, ora 9, se va ține licitație publică, cu oferte închise și sigilate, pentru vânzarea materialului lemnos din pădurea comunei Satulung numită Valda Seria B. 2., cantitatea de 9146 m. sterl fag, lemn de foc și 1052 m. c. lemn de lucru.

Vânzarea se face în bloc cu prețului de strigare de 2.944.270 Lei.

Garanția 10% în numerar sau efecte de stat.

În caz de nereușită se va ține o a doua licitație în același loc, la aceeași oră și în aceleași condițiuni în ziua de 6 Iunie a. c.

Dosarul conținând toate plesile împreună cu condițiunile de licitație se poate vedea în fiecare zi de lucru la Primăria comunei Satulung și Ocolul Silvic Săcele-Satulung Brașov.

Satulung, la 26 Aprilie 1944.

Primar, Notar.
G. Roșculeț N. Cădea

D-l Petrovsky Iosif refugiat dela fabrica de zahăr Itcani, nu știe nimic de fiul său Felix fost elev cl. V-a la liceul comercial Cernăuți, plecat cu școala premilitară „Ștefan cel Mare“ din Suceava.

Rosgă pe cel ce știe ceva să-l comunice tatălui său la

Fabrica de zahăr Bod

TIPOGRAFIA

„ASTRA“

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într-o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA“)

Curierul „Astrei“ Brașov

Cercurile culturale ale „Astrei“ mai jos specificate sunt rugate a trimite un delegat spre a ridica dela sediul „Astrei“ Brașov completările pentru Bibliotecile populare, pe anul 1944, distribuite lor în mod gratuit.

Zărnești	vol. 137=Lei 11.489
Rotbav	„ 136=Lei 10.945
Feldioara	„ 132=Lei 11.175
Sâmpetru	„ 131=Lei 11.365
Prejmer	„ 131=Lei 11.518
Int. Buzăului	„ 130=Lei 11.451
Vama Buzăului	„ 130=Lei 9.914
Măeruș	„ 123=Lei 10.444
Cristian	„ 124=Lei 10.113
Hărman	„ 119=Lei 10.061
Poiana Mărului	„ 131=Lei 11.400
Ghimbav	„ 113=Lei 9.540

Posturile sanitare de prim ajutor

Postul I. Cazarma Pompierilor, str. Mihai Viteazul 7. Telefon 2422.

Postul II. Serviciul Tehnic, str. Regina Maria 64. Telefon 3830 și 1397.

Postul III. Fabrica „Bârsava“, Calea București 36. Telefon 1387 și 1388.

Postul IV. Dispensarul Dârste. Telefon Poliția Dârste 2333.

Postul V. Ambulatorul Policlinic, str. Hirscher 1. Telefon 2708.

Postul VI. Ambulatorul Casei Asigurărilor Sociale, str. Prundului 7. Telefon 3020.

Postul VII. Ambulatorul Casei Asigurărilor Sociale, Blumăna, Calea Victoriei. Telefon 2214.

Postul VIII. Dispensarul Stupini. Postul Mobil Ajutor. La „Salvare“, str. Cuza Vodă. Telefon 1234.

medicul-șef al municipiului
Dr. Ulpiu Ștefan

Spitalele

din municipiul Brașov, unde se pot interna răniți

1. Spitalul Mârzescu, str. Cuza Vodă.

2. Spitalul Boli Sociale, str. Dima.

3. Spitalul de Ochi, str. Brâncoveanu.

4. Spitalul Contagioși, str. Cicio Pop.

5. Spitalul Militar Regina Maria.

În afară de spitale, toate sanatoriile din municipiu au un anumit număr de paturi rezervate pentru răniții din bombardament aerian.

medicul-șef al municipiului
Dr. Ulpiu Ștefan

Caut post mecanic morar la moară țărănească. Popa Ioan, Hașdeu Nr. 12 Brașov.

Informațiuni

Din cauza greutăților pe care le avem în aprovizionarea cu hârtie, „Gazeta Transilvaniei” va mai apărea de câteva ori numai odată pe săptămână, urmând ca îndată ce ne va fi asigurat stocul de hârtie necesar unui an, să-și reia apariția regulată.

*

Orarul Administrației Financiare Brașov

Se revine asupra deciziei din 21 Aprilie a. c., iar cu începerea dela 25 Aprilie a. c. orarul Administrației Financiare, Percepțiilor și Circumscripțiilor de Constatare din cuprinsul Municipiului Brașov, este:

Pentru toți funcționarii dela orele 7 la 10,30 și dela 16,30 la 20.

Ghișeele percepțiilor vor face încasări în aceleași ore.

Ghișeele dela Administrație vor face operațiuni dela 7.15 până la 10.

*

Pentru premilitari și extrașcolari

Se aduce la cunoștința întregului tineret, — premilitari și extrașcolari, băieți și fete, — ce își au domiciliul pe raza Municipiului Brașov, că activitatea educativă a tineretului s'a început.

Tineretul este obligat a se prezenta la ședințe la subcentrele respective.

Dacă școlile unde subcentrele își aveau sediul au fost deteriorate din cauza bombardamentului, sau dacă comandantii s'au evacuat, tineretul se va prezenta la Inspectoratul P. E. Municipal Brașov, cu sediul pe Promenada de sub Tâmpa, — pentru a fi repartizat la subcentrele ce funcționează.

Tineretul ce s'a evacuat este obligat a ne anunța pentru a nu fi dat lipsă.

*

Majorarea unor impozite și taxe

Cu ziua de 24 Aprilie 1944; Impozitul Excepțional de 5% pentru Apărarea Națională se majorează la 6%; taxele de timbru prevăzute de articolele 4-13 inclusiv se majorează cu 100%; impozitul proporțional prevăzut de art. 14 paragraful 13 a fost majorat la 15%; impozitul proporțional prevăzut de art. 14 paragraful 13 alin. 2 și paragraful 19 art. 15 paragraful 8 litera a. alin. 1 și art. 15 paragraful 8 litera b. alin. 15 și 16 au fost majorate cu 4%. Cotele de impozit pe Cifra de Afaceri au fost majorate dela 3% la 6% dela 6% la 12% dela 12% la 20% cu excepțiile prevăzute în Decretul pentru majorarea acestor impozite și taxe.

*

Modificări în orele de serviciu

Tipografia „Astra” lucrează între orele 6-11, 15-18.

Biblioteca „Astra” e deschisă între orele 9-11, 14-16.

„Gazeta Transilvaniei” își păstrează vechiul orar: 8-13, 15-19

*

Abonațiilor

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Cronica Războiului

Omul subț vremei...

Generațiile de azi trăiesc din plin verificarea atâtor învățăminte scoase din istorie, care amestecă deopotrivă epoci de bunăstare și pace, cu epoci de amarnice încercări pentru omenire. „Nu-s vremurile subț om, ci bietul om subț vremuri” spunea cronicarul, iar astăzi trăim cu același învățământ, deși multe s'au schimbat, iar omul a ajuns să se numească pe drept cuvânt stăpânul văzduhului, pământului și apelor. Aflat în mijlocul deslănțuirii forțelor materiale, omului nu i-a rămas decât un singur bun: judecata. Și o singură armă: credința. Amândouă aceste bunuri, trec dincolo de puterea destructivă a materiei, fiindcă ele sunt cele mai prețioase bunuri pe care nici furul nu le poate fura și nici focul nu le poate arde.

Nenumărate neajunsuri și multe epoci rele a avut de îndurat poporul a cărui putere de judecată și a cărui credință în bine s'au lă-

sat întunecate de criterii false, pornite din egoism și invidie. Mult au avut de suferit popoarele în sânul cărora fiecare tagmă socotea propriile-i dorințe drept un ideal universal, obligatoriu pentru toți ceilalți din jur. Foarte greu a trebuit să plătească aceia, care lăsându-se copleșiți de puterea forțelor materiale, au uitat că posedă o forță spirituală cu care pot abate primejdiile.

Din aceste învățăminte, generațiile noastre ar putea trage concluzii noi, valabile pentru cea mai aprigă dintre încercările suferite de omenire, coborînd vremurile subț voința omului. De aici necesitatea de a ne îndruma judecata și puterea de credință, spre țelurile comune ale națiunii, desbărați de orice aversiune personală și de orice calcul egoist. Numai atunci uraganul materiei în deslănțuire poate găsi în drumul său o putere dărză, care să-i abată forța distrugătoare.

Frontul diplomatic

Un subiect la ordinea zilei

Il constituie posibilitatea invaziei. Chiar și cercurile europene, care întâmpinau, la un moment dat, această posibilitate ca pe o probabilă diversiune a propagandei inamice, au devenit acum mai prudente în aprecierea actualității politice și militare.

Ceea ce se poate desprinde din marea număr de comentarii pe marginea acestui eveniment posibil, sunt numeroasele critici ale unei operații de debarcare pe continent, din care reiese marea greutate de a realiza o debarcare sub bune auspicii. Totuși, foruri competente germane acceptă chiar ideea unor capete de pod ce ar putea fi realizate de Anglo-americani pe continent, dar subliniază că și un asemenea succes n'ar avea decât o valoare aparentă, deoarece există măsuri ample și sigure pentru apărarea fortăreței europene. Așa dar, invazia se va face! Unde și când, vom vedea...

In favoarea invaziei pledează

diferitele evenimente de ordin diplomatic și politic intervenite în ultimele două săptămâni. Intre acestea, constrângerea făcută asupra țărilor neutre, din partea Anglo-americanilor, care au cerut câtorva state să înceteze furniturile către Germania. Dintre acestea, Turcia a renunțat la livrările de chrom, iar Spania a redus livrările de wolfram și tungsten. Suedia a refuzat să înceteze livrările către Germania, motivând că acestea ar însemna stagnarea exportului său, care într-o măsură de 87 la sută este absorbit de Germani. Este interesant de menționat pasajul apărut dăunăzi într-o gazetă britanică, în care autorul afirma că „întreruperea livrărilor turcești nu poate însemna mare lucru, de oarece chromul destinat apărării germane a fost de sigur livrat de multă vreme”.

Un alt eveniment pus în legătură cu apropiata operație de invazie a continentului, este

Conferența primilor miniștri ai Dominioanelor

Marei Britanii și care se ține la Londra. Este o conferență mai mult formală, care fără a aduce vreo schimbare hotărârilor inițiale ale aliaților în general și ale guvernului englez în special, va pune totuși Dominioanele britanice în situația de a-și da asentimentul asupra tuturor actelor și faptelor în legătură cu războiul, cu scopurile acestuia și cu organizarea lumii după războiu.

Ordinul de zi al lui Stalin

dat în ziua de 1 Mai a. c. și adresat către oștirea rusească, trebuie de asemenea privit ca un preludiu al invaziei, după cum afirmă unii comentatori. Mareșalul Stalin pe lângă că a scos în evidență, de data aceasta mai precis de cât ori când, aportul anglo-american la ducerea războiului, și-a exprimat în același timp convingerea, că „cel de al doilea front” va deveni în scurtă vreme o realitate. Această convingere a conducătorului Rusiei este, de altfel, produsă de către diferite ziare sovietice, între care și „Izvestia”.

Un alt amănunt important din acest ordin de zi este afirmația că armata roșie nu se va opri la granițele avute în 1940, ci va continua să lupte, având drept obiectiv trecerea prin Polonia și Cehoslovacia.

Presă britanică întâmpină cu multă satisfacție declarațiile lui Stalin, care a „recunoscut participarea aliaților la luptă și la aprovizionarea cu material de războiu”.

In spațiul balcanic

toate aceste preparative, nu au adus niciun element nou și se poate afirma că atât în sânul țărilor neutre, cât și în rândurile dezidenților nu poate fi identificată decât o stare de expectativă. Turcia nu este clarificată asupra intențiilor englezești, iar Grecii și Jugoslavii lui Tito, despre care s'ar putea presupune că ar încerca vreo mișcare, nu ar putea face nimic fără un ajutor apropiat al Anglo-americanilor.

de Mardare Mateu

Intre Cehoslovacla și Rusia

sau mai bine spus între d-l Benes guvernul dela Moscova, a intervenit acord, în urma unor negocieri de scurtă durată. Acest acord se bazează pe declarație de opt puncte emisă de misarul adjunct al externelor sovietice Andrei Visinski, și el prevede diferite măsuri de luat în cazul unei înalțări a armatei rusești pe teritoriul cehoslovac. Intre altele, se prevede că teritoriul cehoslovac ocupat de trupele urmează să treacă în administrația autorității ce vor fi indicate de guvernul emigrant dela Londra, îndată ce ieși din zona de operații.

Știri complimentare adaugă, c acord de același fel ar urma să se stabilească și între guvernul emigrant francez și Soviete. Deocamdată însă stabilește că întrevederile d-lui S. Mikolajcsik, subsecretarul Externelor american cu d-l Mikolajcsik, prim-ministrul granților polonezi, n'au ajuns la o înțelegere definitivă.

Situația pe fronturi

Pe frontul din răsărit

sunt anunțate importante contra-atacuri germane în regiunea Lemberg și Stalavov, unde Rușii fie că au fost înăpoi, fie că au fost siliți să suferă pierderi însemnate în oameni și materiale. În celelalte sectoare, deși activitatea se desfășoară fără întreruperi, mișcărilor nu au decât un caracter local.

Reiese însă limpede că sovieticii fac mari preparative pentru o eventuală pornire la atac, în toate sectoarele frontului din Răsărit, aducând tot și materiale de războiu.

În sectorul de Sud, înafară de turgurile de teren înregistrate de turcii române și germane în regiunea Iași, un mare atac sovietic în regiunea Frumos a fost respins cu grele pierderi pentru aceștia. În prima zi a luptei peste 160 tancuri sovietice au fost distruse sau scoase din luptă.

In sectorul Crimeei

atacurile sovietice asupra Sevastopolului sunt mereu respinse de către puternica apărare germană și română.

Este menționată o oarecare activitate a aviației rusești în regiunea partea inferioară a cursului Nistru, fără ca această activitate să aibă caracter esențial.

Pe frontul Italian

sunt anunțate lupte corp la corp, câteva sectoare din regiunea Nettuno de asemenea, la Sud de Aprilia și Cassino.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200